

Pengaruh politik alam sekitar terhadap persepsi pengundi: Kajian kes DUN Kedah

Mohd Fuad Mat Jali¹, Junaidi Awang Besar¹, Amriah Buang¹, Mohd Jalaluddin Hashim¹, Novel Lyndon¹, Hamzah Jusoh¹, Habibah Ahmad¹, Sivapalan Selvadurai¹, Er Ah Choy¹, Mohd Yusof Hussain¹

¹Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia

Correspondence: Mohd Fuad Mat Jali (email: fuad@ukm.my)

Abstrak

Politik alam sekitar melibatkan isu alam sekitar yang dijadikan isu politik dan menjadi pertimbangan kepada pilihan politik di sesuatu kawasan. Isu alam sekitar dijadikan isu politik dalam kempen politik dan pilihan raya untuk meraih sokongan pengundi. Ia juga melibatkan pembentukan dan pengimplimentasian dasar alam sekitar yang merangkumi peranan pihak berkuasa dan sikap orang ramai terhadap isu-isu yang berkaitan alam sekitar. Pihak berkuasa/Kerajaan terlibat secara langsung dalam merancang dan menangani sebarang isu dan permasalahan yang berkaitan dengan alam sekitar. Isu politik alam sekitar tersebut dikaitkan dengan governans dan pelaksanaan dasar dari segi kelemahan dan ketidaklaksanaan dasar atau peraturan alam sekitar seperti isu kutipan sampah sarap, isu bekalan air, selenggaraan kemudahan awam, isu pembalakan dan pencemaran serta kemusnahan alam sekitar. Kajian ini dilakukan di Negeri Kedah Darul Aman bertujuan untuk mengetahui peranan alam sekitar dalam mempengaruhi pendapat dan pilihan politik responden/pengundi di beberapa kawasan terlibat. Kajian yang menggunakan metod temubual bersemuka ini melibatkan 600 orang responden terdiri daripada pengundi di Negeri Kedah di 16 Dewan Undangan Negeri (DUN) terpilih yang dijalankan pada 6 April 2012 hingga 9 April 2012. Dapatan kajian menunjukkan bahawa kebanyakan responden di Negeri Kedah mengharapkan kerajaan negeri memberi perhatian yang lebih kepada persekitaran setempat mereka. Responden juga sangat mementingkan alam sekitar untuk memastikan kehidupan menjadi lebih selesa. Justeru mereka mencadangkan agar wakil rakyat kerap turun padang untuk mengatasi masalah alam sekitar di kawasan masing-masing.

Katakunci: dasar awam, faktor alam sekitar, governans, isu alam sekitar, pilihan politik, politik alam sekitar

The influence of environmental politics on voter perceptions: The case of the Kedah State Legislative Assembly

Abstract

The politicisation of environmental issues in elections campaigns is driven by the primary motive to gain voter support. This paper analyses the findings of a field study aimed at determining the influence of environmental factors on voter political opinion and choice in Kedah Darul Aman. The study interviewed face-to-face 600 voters in the 16th Kedah State Legislative Assembly (DUN). The results showed that most respondents expected the state government to give more attention to their local environment depicting their serious concern about the crucial role of the environment in ensuring a more comfortable life. They suggested that elected representatives visit their respective areas and adopt a hands on approach in overcoming the environmental problems there.

Keywords: environmental factors, environmental issues, environmental politics, governance, political choice, public policy

Pengenalan

Parti politik berkempen dengan pelbagai cara sama ada parti pemerintah mahupun parti pembangkang. Mereka memanipulasi isu demi untuk kepentingan dan survival parti mereka. Salah satu isu yang diperjuangkan ialah isu alam sekitar. Isu alam sekitar telah dipolitikkan dengan pelbagai hujah dan alasan dengan mengaitkan kesan negatif sesuatu isu alam sekitar tersebut seterusnya menunjukkan kegagalan pihak berkuasa iaitu parti pemerintah menangani isu tersebut dengan bijaksana tanpa menjejaskan alam sekitar dan kehidupan manusia. Justeru, politik alam sekitar meneliti persoalan alam sekitar dan hubungkaitnya dengan idea pemikiran manusia yang mencetuskannya. Secara keseluruhannya, politik alam sekitar juga berkenaan dengan fahaman environmentalisme sebagai ideologi politik alam sekitar dan manifestasinya di peringkat global; perkembangan aspek alam sekitar dalam konteks politik, ekonomi dan sosial dunia; isu globalisasi dan rejim politik alam sekitar yang berperanan membentuk hubungan antara negara dan kewilayahan; dan peranan pihak-pihak yang berpengaruh dalam menentukan iklim politik dunia dalam konteks alam sekitar. Bagi isu alam sekitar global seperti isu penebangan hutan tanpa kawalan, pencemaran air (seperti tumpahan minyak) dan udara (pencemaran asap kenderaan dan kilang serta pembakaran terbuka), pemanasan global, kesan rumah hijau, kebocoran loji nuklear dan bahan kimia dan perubahan pandang darat telah menjadi isu penting dalam perbincangan dan persidangan alam sekitar sedia seperti Persidangan Rio, Johannesburg, Copenhagen, Durban dan sebagainya. Dalam konteks Malaysia pasca Pilihan Raya Umum (PRU) 2008, terdapat beberapa isu alam sekitar yang hangat dimanipulasikan oleh pihak parti politik, NGO dan pihak-pihak berkepentingan. Mereka menjadikan isu alam sekitar tersebut untuk menarik perhatian rakyat supaya bersama mereka yang diakhirnya bermotifkan politik. Di Kelantan, isu penyaluran bekalan air bersih dan bertekanan tinggi serta isu penerokaan hutan untuk pembalakan telah dimainkan oleh NGO pro BN untuk menghentam Kerajaan PAS Kelantan. Di Selangor, isu bekalan air terawat dikempenkan oleh Kerajaan Pusat (BN) agar pihak Kerajaan Negeri (Pakatan Rakyat) menerima pembinaan Loji Rawatan Air Langat 2 yang sebenarnya untuk menampung keperluan bekalan air bersih baik kepada rakyat serta industri di negeri ini selain sebagai langkah untuk menangani krisis sumber itu yang dijangka berlaku 2014 di seluruh Lembah Klang termasuk Putrajaya. Isu perlombongan pasir dan kelewatan pungutan sampah turut digunakan media arus perdana untuk menyalahkan Kerajaan Negeri yang mengakibatkan kemerosotan dan kemusnahan alam sekitar. Manakala di Kedah pula, isu pembalakan menjadi topik perbualan utama pemimpin-pemimpin politik di sana sama ada bagi pihak Pakatan Rakyat (Kerajaan Negeri) dan juga BN untuk meraih simpati dan undi rakyat. Oleh itu, artikel ini akan mengupas isu alam sekitar yang telah dipolitikkan atau disebut sebagai 'politik alam sekitar' dengan menganalisis persepsi responden/pengundi di Negeri Kedah terhadap isu-isu persekitaran di kawasan mereka seterusnya melihat kesan isu-isu persekitaran tersebut terhadap pandangan politik dan pilihan politik mereka.

Politik alam sekitar

Sebarang perbincangan mengenai politik alam sekitar pada asasnya perlu melihat cara di mana persekitaran dan hubungan dengan manusia dan pembangunan ditafsirkan. Pengetahuan manusia mengenai hubungan antara manusia dan alam sekitar juga telah berkembang secara progresif. Sebagai contoh, sehingga lewat sebagai tahun 1950-an pemikiran dominan ialah bahawa pengeksploitasian alam sekitar boleh diambil mudah. Sumber asli telah difahami sebagai tidak pernah kehabisan. Manusia bebas untuk mengeksploitasian alam sekitar sewenang-wenangnya tanpa memikirkan akibat atau kesan negatif hasil tindakan mereka tersebut (Connelly & Smith, 1999)

Bukan itu sahaja, sumber-sumber asli yang berharga dieksploitasian sewenang-wenangnya untuk pembangunan material manusia. Perspektif ini diterap banyak berfikir pada pembangunan ekonomi dalam apa jua bentuk, lazim dalam dunia perindustrian. Sumber asli tidak dilihat sebagai mempunyai jangka ketersediaan terhad, tetapi hanya satu cara melalui mana pembangunan material untuk manusia boleh dicapai. Pandangan ini kini kerap diperbincangkan untuk dipersoalkan namun ditolak. Kemusnahan alam

sekitar (yang membayangkan kemungkinan sebenar sumber asli pupus) dan keperluan untuk pemuliharaan telah kini muncul sebagai fakta-fakta yang tidak dapat dipertikaikan. Pengeksplotasian alam sekitar bukan hanya untuk dirinya sendiri tetapi untuk kelangsungan hidup manusia telah diwujudkan sebagai fakta kewujudan manusia. Dalam erti kata lain, perlindungan alam sekitar tidak dilihat hanya sebagai suatu kebaikan, ia dilihat sebagai satu keperluan. Politik alam sekitar akan melihat dan memahami hubungan antara alam sekitar dan pembangunan dan menumpukan perhatian kepada pelbagai jenis perspektif politik di seluruh persoalan alam sekitar. Isu alam sekitar menjadi penting apabila ia menjadi isu merentas sempadan dan menjadi agenda global dalam persidangan-persidangan serantau terutama isu ujian nuklear, kebakaran hutan, kebocoran ozon di Kutub Utara dan isu-isu ini diperjuangkan oleh badan NGO yang dikenali sebagai Greenpeace. Ia ditubuhkan pada 1971 di British Columbia, Kanada ekoran ujian nuklear dalam laut oleh Amerika Syarikat (Dodds, 2005). Politik alam sekitar juga berkaitan dengan masalah ekologi yang berpunca daripada keputusan politik pihak berkuasa yang merangkumi isu pengairan dan saliran, perikanan laut dalam, pelupusan sisa pepejal dan cecair, pembangunan tanah lembap/wetland, hidupan liar, isu air, isu haiwan liar dan sebagainya (Glassner, 1993). Peranan politik dalam isu alam sekitar akan memberikan kesan positif dan negatif dalam perubahan politik dan pembangunan dan pelaksanaan dasar-dasar baru alam sekitar. Antara kesan-kesan positif adalah seperti berikut:

- kehendak/desakan politik yang tinggi
- kesedaran politik yang tinggi
- penyertaan awam yang tinggi dalam pembuatan keputusan dasar/polisi
- pembangunan sains dan teknologi yang lebih terarah
- peningkatan amalan pengurusan persekitaran

Kesan-kesan negatif pula adalah seperti berikut:

- Terlalu banyak institusi yang berurusan dengan isu-isu alam sekitar menyebabkan kesukaran dalam membuat penyesuaian
- Terlalu banyak dasar, tetapi sumber manusia dan kewangan yang terhad untuk melaksanakan peraturan ini, yang membawa kepada kekurangan kredibiliti pihak berkuasa

Kajian lepas

Kajian terhadap politik alam sekitar amat jarang dibuat oleh sarjana alam sekitar di peringkat antarabangsa apatah lagi di Malaysia. Namun terdapat beberapa kajian yang dilihat berkaitan dengan isu alam sekitar yang menjadi isu politik di peringkat negara dan juga di peringkat setempat. Perjuangan isu alam sekitar oleh aktivis alam sekitar melalui Pertubuhan-pertubuhan Bukan Kerajaan mengenai Alam Sekitar (ENGOS) di kawasan Barat Balkan iaitu negara bekas Yugoslavia iaitu Bosnia Herzegovina dan Serbia masih perlahan. Hal ini disebabkan oleh faktor konflik politik dan sejarah peperangan antara etnik. Gerakan politik alam sekitar juga dikekang oleh perjuangan parti politik yang bersifat etnik, penguatkuasaan peraturan alam sekitar oleh pihak berkuasa tempatan yang lemah, praktik model ekonomi politik yang terlalu khusus dan ketiadaan perjuangan politik hijau iaitu parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar telah menghalang perkembangan ideologi politik hijau di rantau Balkan tersebut (Fagan & Sircar, 2010). Kajian oleh Tranter (2011) mendapati wanita lebih cenderung berbanding lelaki untuk memperjuangkan perlindungan alam sekitar. Lelaki lebih mementingkan pertumbuhan ekonomi, manakala wanita sanggup membayar cukai tambahan untuk melindungi alam sekitar. Golongan wanita juga percaya bahawa pemanasan global akan memberi ancaman serius sepanjang hayat mereka. Golongan muda di Australia menyokong kuat penggunaan tenaga boleh diperbaharui. Pemimpin politik dapat mempengaruhi kebimbangan awam ke atas pemanasan global dan isu-isu alam sekitar merentasi jurang partisan, manakala golongan elit politik cuba mengalihkan perhatian

orang awam daripada membincangkan implikasi perubahan iklim dengan menyatakan isu alam sekitar tersebut tidak akan berlaku jika projek pembangunan diteruskan.

Politik alam sekitar global muncul sebagai bidang utama bagi diplomasi dan dasar luar Afrika Selatan. Sidang kemuncak alam sekitar seperti Johannesburg (2002) dan Copenhagen (2009) merupakan persidangan yang penting bagi melaksanakan dasar ini dan pada bulan Disember 2011 Durban akan menjadi tuan rumah Conference Of the Parties (COP17) ke Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dalam Konvensyen Rangka Kerja mengenai Perubahan Iklim (Deeth, 2011). Kelestarian dan pembangunan alam sekitar dipengaruhi oleh perkembangan teknologi, kemajuan saintifik, tahap pembangunan ekonomi negara, dan keupayaan khusus untuk pemodenan politik. Pendapat umum dapat mempengaruhi politik alam sekitar melalui kesedaran terhadap kepentingan alam sekitar, dan gaya hidup masyarakat di sesuatu kawasan (Yilmaz 2011). Kajian oleh Topham & Johnson (2011) menunjukkan berlaku perbezaan antara dasar alam sekitar dengan tindakan yang diambil untuk mengatasi pelepasan gas rumah hijau di kawasan kolej dan universiti di Amerika Syarikat. Hal ini menimbulkan konflik/polemik antara masyarakat kampus dengan pihak pemutus dasar yang akhirnya merencanakan lagi politik alam sekitar antara kedua-dua pihak tersebut. Bidang Participatory Geographic Information Systems (PGIS) yang memfokuskan kepada penciptaan produk penting seperti pemetaan dan Geographic Information Systems (GIS) adalah penting bagi menyelesaikan masalah politik alam sekitar. PGIS membolehkan penggunaannya melibatkan diri dengan maklumat dan kuasa dalam menentukan keputusan yang berkaitan dengan isu alam sekitar (Cutts et al., 2011). Wanita Australia yang terlibat dalam Parti Green Australia lebih lantang memperjuangkan isu politik alam sekitar dan mereka gigih mendidik ahli keluarga dan masyarakat agar menjaga alam sekitar ke arah mencapai sebuah negara yang mempunyai keadaan sosial yang mapan dan mengekalkan alam sekitar semula jadi yang asal (Maleta, 2011). Dasar Alam Sekitar memerlukan pertimbangan kajian saintifik sebelum sesuatu keputusan politik dibuat kerana ia berlandaskan kepada kebenaran, objektif dan ketepatan sebab dan akibat (Carolan, 2008). Gerakan Alam Sekitar (GAS) memainkan peranan penting dalam usaha memperjuangkan isu alam sekitar seperti isu penentangan pembinaan insinerator yang boleh menyebabkan pencemaran udara seterusnya memberikan kesan kepada kesihatan komuniti berdekatan. Kempen dilakukan dikukuhkan lagi dengan protes oleh penduduk setempat seterusnya dijadikan isu politik oleh pihak berkepentingan (Rootes, 2009).

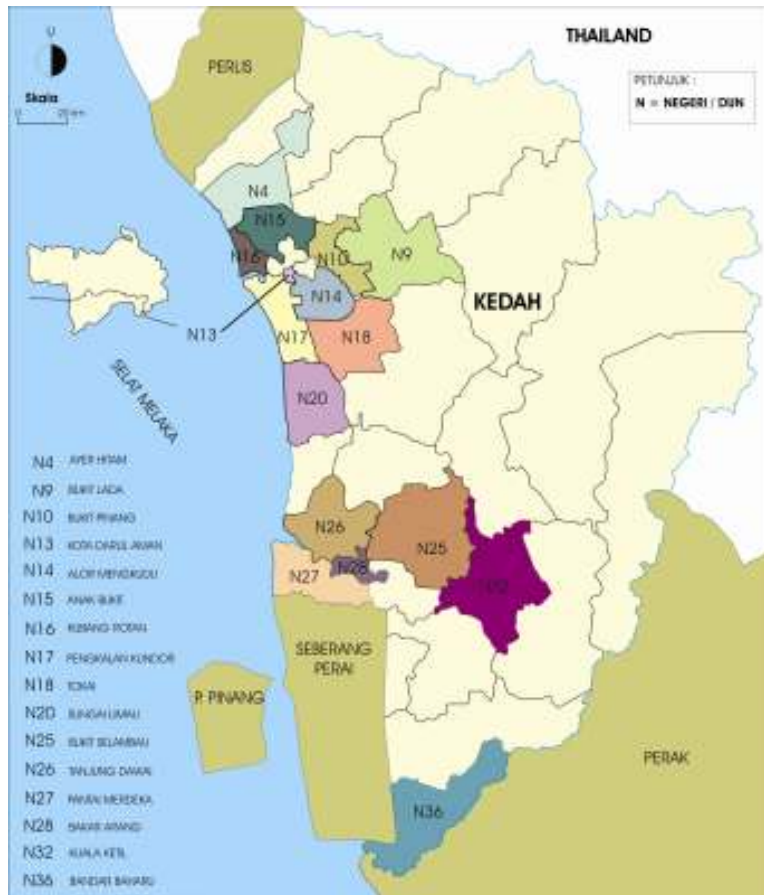
Budaya tidak menggunakan plastik ketika membeli-belah cuba dijadikan pihak berkuasa sebagai polisi kerajaan agar ia diselaraskan iaitu dipatuhi oleh semua pihak secara konsisten agar dapat mengurangkan penghasilan bahan yang tidak dapat terlupus seperti plastik (Clapp & Swanston, 2009). Strategi politik melalui kempen politik, manifesto parti politik yang berkaitan dengan alam sekitar, tekanan melalui propaganda implikasi akibat kemusnahan alam sekitar, usaha desakan terhadap pihak berkuasa alam sekitar digunakan untuk membentuk dasar alam sekitar (Compston, 2009). Keberkesanan ukuran persekitaran bergantung kepada mementingkan persekitaran global; cukai alam sekitar; pemuliharaan; dan pengeluaran tenaga nuklear. Ciri-ciri consensus yang demokratik berkait dengan kesatuan-federalisme yang memberi kesan positif kepada keberkesanan alam sekitar (Poloni-Staudinger, 2008). Bahan api fosil yang telah banyak digunakan dalam aplikasi industri dan domestik untuk jangka masa yang panjang telah menyebabkan masalah seperti defisit tenaga, pencemaran alam sekitar, perubahan iklim global (pemanasan global), migrasi penduduk dunia, kemalangan alam sekitar dan taraf hidup yang lebih rendah. Kesatuan Eropah telah meluluskan projek penyelidikan yang berbeza mengenai pembangunan sumber tenaga hidrogen, di mana disertai 39 negara Eropah. Pakej sasaran kerja adalah keselamatan, ketahanan, pengangkutan dan lain-lain. Laut Hitam mengandungi dibubarkan hidrogen sulfida dan kepekatan adalah begitu tinggi itu kecuali lapisan atas 120-200 meter di Laut Hitam hampir tiada kehidupan. Sehubungan itu, jika tenaga hidrogen dihasilkan daripada hidrogen sulfida di Laut Hitam, maka permintaan tenaga negara-negara serantau ialah agar tenaga hidrogen boleh diangkut ke negara-negara Eropah (Rusu, 2012). Pembalakan yang menghasilkan perdagangan kayu lembut di Amerika Syarikat (AS) mempunyai 3 perjanjian perdagangan. Ahli politik iaitu Senator Amerika Syarikat (AS) memainkan peranan penting dalam membentuk persekitaran politik melalui perjanjian-perjanjian ini. Kajian ini mendapati saiz industri kayu pembuatan produk dalam negeri, sumbangan kempen, dan ideologi memainkan peranan yang penting dalam memastikan perjanjian perdagangan tersebut disokong oleh ahli-ahli Senator di Amerika

Syarikat (Godwin & Zhang, 2012). Peranan akhbar dan kewartawanan dalam mempromosikan isu alam sekitar adalah penting untuk menyedarkan orang ramai betapa pentingnya isu perlindungan alam sekitar di sesuatu kawasan. Isu alam sekitar menjadi isu geopolitik popular dalam artikel akhbar seterusnya isu ini dipolitikkan seterusnya menjadi isu politik untuk meraih undi pemimpin politik bagi mengukuhkan kuasa di sesuatu kawasan (Howarth, 2012). Kajian terhadap beberapa kawasan dalam pasca PRU 2008 di Malaysia mendapati isu alam sekitar tidak menjadi pertimbangan utama untuk memilih calon atau parti yang bertanding, sebaliknya responden/pengundi lebih melihat isu pembangunan fizikal dan isu pemulihan ekonomi serta isu perpaduan kaum sebagai asas bagi mereka untuk menyokong parti yang bertanding (Junaidi et al., 2009(a); Junaidi et al., 2009(b); Junaidi et al. 2009(c); Mohd Fuad Mat Jali & Junaidi, 2009; Junaidi & Mohd Fuad, 2010; Junaidi et al., 2010; Abdul Halim Sidek, 2010; Junaidi & Mohd Fuad, 2011; Junaidi et al., 2011; Mohd Fuad & Junaidi, 2011; Mohd Fuad & Junaidi, 2012a; Mohd Fuad & Junaidi, 2012b; Mohd Fuad & Junaidi, 2012c; Junaidi, 2012; Mohd Fuad et al., 2012).

Kawasan kajian

Kawasan kajian adalah di Negeri Kedah yang terdiri daripada 12 buah daerah pentadbiran iaitu Kota Star, Kuala Muda, Kulim, Kubang Pasu, Langkawi, Padang Terap, Sik, Baling, Yan, Pendang, Bandar Baharu dan Pokok Sena. Negeri Kedah Darul Aman terletak di bahagian Utara Semenanjung Malaysia iaitu di antara latitud $5^{\circ} 5' - 6^{\circ} 35'$ Utara dan longitud $99^{\circ} 40' - 101^{\circ} 8'$ Timur. Dengan keluasan keseluruhan berjumlah 942,600 hektar, negeri ini adalah merupakan negeri yang berasaskan pertanian di mana tanaman padi adalah merupakan tanaman utama sehingga dikenali sebagai Negeri Jelapang Padi Malaysia yang mencukupi satu pertiga daripada keseluruhan pengeluaran beras Malaysia. Terdapat 10 kawasan parlimen yang terlibat dengan pemungutan data soal selidik di lapangan iaitu Kulim/Bandar Baharu, Alor Setar, Pokok Sena, Pendang, Kuala Kedah, Jerai, Jerlun, Merbok, Sungai Petani dan Baling. Secara mikronya, kawasan kajian merangkumi 16 Dewan Undangan Negeri (DUN) Kedah iaitu Kota Darul Aman, Alor Mengkudu, Bukit Pinang, Bukit Lada, Tokai, Anak Bukit, Ayer Hitam, Kubang Rotan, Pengkalan Kundor, Sungai Limau, Tanjung Dawai, Bukit Selambau, Kuala Ketil, Bakar Arang, Pantai Merdeka dan Bandar Baharu (Rajah 1).

Dari segi keluasan kawasan kajian Negeri Kedah merupakan negeri yang kelapan terbesar di Malaysia. Daripada 330 436 KM persegi keluasan keseluruhan negara Malaysia, 9,425 KM persegi adalah keluasan Negeri Kedah iaitu meliputi 2.9 peratus keluasan negara Malaysia. Jumlah penduduk Negeri Kedah berdasarkan banci pada tahun 2010 menunjukkan angka keseluruhan ialah 1.9 juta orang. Daripada jumlah 1.9 juta orang, 1.4 juta orang atau 75.40 peratus adalah kaum Melayu yang merupakan kaum yang terbesar di Negeri Kedah. Bangsa Melayu adalah bangsa asal di Negeri Kedah. Kaum kedua terbanyak di negeri tersebut adalah kaum Cina iaitu 284,357 orang atau mewakili 14.60 peratus. Kaum Cina banyak yang tinggal di kawasan pekan dan bandar dan biasanya berkerja sebagai peniaga. Penduduk kaum India pula berjumlah 136,335 iaitu mewakili 7 peratus keseluruhan penduduk di Negeri Kedah. Terdapat juga warga Thailand yang datang ke Negeri Kedah dan jumlah mereka ialah 1.40 peratus daripada penduduk Kedah atau sejumlah 27,652 orang. Lain-lain bangsa pula berjumlah 19,476 pada tahun 2010 iaitu mewakili hanya 1 peratus daripada keseluruhan penduduk di Negeri Kedah.

Sumber: Disesuaikan daripada Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) Malaysia dan Utusan Malaysia

Rajah 1. Peta kawasan kajian di 16 Dewan Undangan Negeri (DUN) Kedah

Metodologi kajian

Data primer telah diambil menggunakan kaedah temubual atau 'face to face' dan juga pemerhatian di lapangan di kawasan yang sama. Seramai 600 orang responden telah dipilih secara rawak yang merupakan pengundi di Negeri Kedah iaitu di 16 Dewan Undangan Negeri (DUN) Kedah. Seterusnya, bagi memantapkan kajian yang dilakukan kami telah menemubual beberapa orang 'kuat' politik atau wakil rakyat serta individu-individu tertentu yang mempunyai jawapan yang lebih tepat mengenai isu yang berlaku di Kedah. Rujukan terhadap data sekunder pula dilakukan dengan cara pembacaan bahan-bahan daripada beberapa medium yang boleh dipercayai. Maklumat sekunder diperolehi daripada rujukan di perpustakaan yang melibatkan bahan-bahan bacaan seperti buku-buku akademik, jurnal, laporan tahunan, rekod kerajaan, akhbar, kertas kerja, laman sesawang rencana dan tesis-tesis yang lepas untuk dijadikan panduan di dalam kajian ini. Data-data yang diperolehi daripada data primer iaitu daripada lapangan dianalisis dengan lebih lanjut sebelum ia digunakan dalam sebuah penyelidikan. Data-data tersebut dianalisis menggunakan kaedah kuantitatif serta dengan menggunakan perisian *Statistical Package For Social Science (SPSS)* untuk mendapatkan jumlah yang lebih tepat iaitu peratusan dan ujian statistik deskriptif taburan silang/crosstabulation. Data yang telah dianalisa dipersembahkan dalam pelbagai bentuk deskriptif seperti jadual dan graf untuk mengelaskan data dan menghuraikan sesuatu keadaan.

Isu alam sekitar di Kedah

Isu kemerosotan alam sekitar menjadi topik perbualan utama sebahagian rakyat yang peka terhadap alam sekitar pada masa kini namun masih ramai rakyat yang tidak kisah dengan kualiti alam sekitar sama ada di kawasan mereka sendiri atau di peringkat daerah, negeri, negara dan antarabangsa. Bagi tempat-tempat tertentu, kemerosotan alam sekitar telah mencapai krisis dan boleh dianggap sebagai bencana. Sebagai contohnya, kebocoran loji nuklear di Chernobyl, Ukraine (dulunya dalam kesatuan Soviet) telah merosakkan alam sekitarnya tanpa dapat diperbaiki dan masih menjadi ancaman kepada penduduk sekitar dan alam sekeliling. Media massa sering membawa berita tentang aspek kemerosotan alam sekitar alam sekitar, dan tidak kurang juga orang perseorangan menyuarakan tentang keadaan alam sekitar itu dalam media tersebut. Antara perkara yang diberi perhatian termasuklah keadaan pencemaran di bandar-bandar besar, kesesakan lalu lintas di bandar, banjir kilat, pencemaran air, pencemaran udara, bunyi dan tanah tandus. Selain itu, penebangan hutan tak terkawal dan kepupusan pelbagai spesis flora dan fauna juga turut diberi perhatian (Khor Kok Peng, 1995).

Sememangnya tidak dapat dinafikan bahawa pembangunan adalah amat penting untuk kemajuan sesebuah negara. Namun pembangunan yang tidak mengambil kira ataupun tidak diseimbangkan dengan kemampuan alam sekitar sudah semestinya akan menyebabkan konsep pembangunan berterusan tidak dapat direalisasikan. Akibatnya bukan hanya generasi ini sahaja yang akan mengalami masalah tetapi generasi masa depan akan mewarisi masalah yang diwujudkan pada masa ini. Oleh itu, timbullah pelbagai isu dan masalah berkenaan kualiti alam sekitar yang semakin merosot dan diburukkan lagi dengan pelbagai kelemahan dan kekangan dalam menangani isu dan masalah tersebut. Pelbagai usaha untuk menangani isu-isu alam sekitar telah dilakukan sama ada oleh kerajaan, pihak swasta dan masyarakat sendiri melalui cara perundangan dan bukan perundangan namun hasilnya tetap tidak memuaskan. Keadaan ini disebabkan oleh pelbagai kelemahan dan kekangan dalam melaksanakan langkah-langkah tersebut.

Kedah, negeri Jelapang Padi ini bukanlah semoden Selangor yang gah dengan kepesatan industrinya. Bukan juga tempat teduhan para pelancong asing yang berpelesenan di butik-butik mewah di sekitar Bukit Bintang tetapi sumbangannya kepada rakyat negara ini tidak boleh dinafikan sama sekali. Jolokan nama 'Periuk Nasi Malaysia' merupakan lambang kebesaran buat Negeri Kedah. Hampir satu pertiga pengeluaran beras yang menjadi makanan ruji rakyat kita dibekalkan oleh para pesawah yang saban hari membanting tulang di bendang-bendang yang masih wujud di Kedah. Selain daripada kehijauan tanah sawah yang subur, Kedah juga merupakan antara negeri yang masih mempunyai keindahan flora dan fauna yang menggugah jiwa. Jikalau dahulu Kedah jadi rebutan kuasa besar imperaturia di sekitar nusantara sekarang sekali lagi negeri Jelapang Padi ini menjadi rebutan puak kapitalis yang tamak. Melihat flora dan fauna Kedah masih 'dara' lagi, terdapat segelintir manusia oportunistik yang ingin 'memperkosakan' khazanah alam yang kaya itu.

Isu alam sekitar pertama yang melanda Negeri Kedah adalah berkenaan kes pembalakan di Hutan Simpan Ulu Muda. Hutan Ulu Muda sekilas pandang hanyalah hutan biasa tetapi pada hakikatnya merupakan sebuah kawasan yang cukup penting dan strategik kepada manusia, flora dan fauna yang wujud di Utara Semenanjung Malaysia. Bersaiz dua kali ganda lebih besar daripada Singapura, Hutan Simpan Ulu Muda ini turut memainkan peranan sebagai sebuah kawasan tadahan air. Peranan kawasan tadahan air ini sangat signifikan buat 3 buah negeri iaitu Kedah, Pulau Pinang dan juga Perlis bagi tujuan pengairan tanaman, kegunaan domestik dan industri yang mana air tersebut dibekalkan melalui tiga buah empangan utama di Kedah iaitu Pedu, Ahning dan Muda. Episod pembalakan ini telah bermula semenjak Negeri Kedah diterajui oleh Kerajaan Barisan Nasional (BN) lagi. Kerajaan negeri pada waktu itu telah meluluskan 122,798 hektar konsesi balak kepada WTK Holdings Sdn Bhd dari Sibu dan Yayasan Islam Kedah untuk melakukan pembalakan di 6 kawasan iaitu Ulu Muda, Pedu, Padang Terap, Chebar Besar, Bukit Keramat, Bukit Saiong. Beberapa sesi perbincangan mendalam antara Kerajaan Negeri Kedah BN dan Kerajaan Persekutuan, Datuk Seri (sekarang Tun) Dr. Lim Keng Yaik selaku Menteri di Kementerian Perusahaan Utama pada waktu itu. Hasil daripada perbincangan tersebut ialah pengharaman kegiatan pembalakan di semua kawasan hutan simpan yang ada di Malaysia. Oleh yang sedemikian, Kementerian

Kewangan telah berjanji kepada Menteri Besar Kedah pada waktu itu, Datuk Seri Syed Razak Syed Zain untuk membayar pampasan kepada Kerajaan Negeri Kedah dan pada masa yang sama Kerajaan Negeri harus bersetuju untuk memelihara Hutan Simpan Ulu Muda daripada sebarang kegiatan pembalakan.

Secara teknikalnya Kerajaan Persekutuan tidak boleh menghalang kerja-kerja pembalakan tersebut kerana ia terletak di bawah peruntukan Kerajaan Negeri. Walau bagaimanapun kabinet telah bersidang dan telah memutuskan hal ini sepertimana yang telah termaktub berkenaan status hutan simpan yang tidak boleh dijalankan sebarang kerja pembalakan. Kes pembalakan ini telah lama dipantau oleh Sahabat Alam Malaysia (SAM) dan Persatuan Pengguna Pulau Pinang (CAP) semenjak tahun 2003 lagi. Pada tahun itu juga, Kerajaan Negeri Kedah Barisan Nasional telah mencadangkan perkara yang sama iaitu pembalakan menggunakan helikopter (heli-logging). Teknik pembalakan jenis ini dikatakan mampu mengurangkan risiko kemusnahan flora dan fauna dimana pokok yang ditebang akan diangkat menggunakan helikopter berbanding cara konvensional mengangkut kayu balak menggunakan lori. Baru-baru ini, Menteri Besar Kedah yang baru, Dato' Seri Azizan Abdul Razak sendiri memberi cadangan yang sama untuk menggunakan kaedah pembalakan menggunakan helikopter. Setiausaha Agung SAM, R. Meenakshi, yang juga merangkap penasihat undang-undang CAP membidas kenyataan Menteri Besar Kedah yang membawa hujah kerja-kerja pembalakan adalah satu kerja mesra alam ditambah pula dengan cadangan pembalakan menggunakan helikopter adalah satu kerja yang berisiko tinggi. Turut kedengaran juga bantahan daripada Malaysian Nature Society (MNS) cawangan Kedah dimana mereka menyatakan kebimbangan akan dampak yang bakal dihadapi oleh ribuan pesawah yang dijaga dibawah Lembaga Kemajuan Pertanian Muda (MADA) jikalau berlaku sebarang kesan kemusnahan alam sekitar hasil kesan berantai daripada projek pembalakan yang berskala besar sebegitu. Idea Menteri Besar Kedah untuk melakukan pembalakan terpilih (selective logging) turut sama dibidas oleh MNS. Persoalan yang diutarakan oleh MNS adalah bagaimana pembalakan dapat mengetahui pokok-pokok yang sedang mereput atau yang telah mencapai tahap kematangan yang sesuai untuk ditebang? Jelas idea ini tidak cukup konkrit untuk menjustifikasikan projek pembalakan tersebut.

Pengurus Besar Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang, Jaseni Maidinsa turut menyatakan perasaan kesalnya terhadap Kerajaan Negeri Kedah yang begitu beria-ria ingin meneruskan projek tersebut walaupun telah dibantah oleh beberapa pihak dalam masa terdekat ini. Menurut beliau lagi, bantahan yang dibuat oleh masyarakat dan badan-badan bukan kerajaan terhadap cadangan pembalakan tersebut adalah wajar kerana projek tersebut jikalau dijalankan bakal melanggar keputusan kabinet yang telah menggazet Hutan Ulu Muda sebagai kawasan hutan simpan yang mengharamkan sebarang kegiatan pembalakan di dalam lingkungan kawasan tersebut. Kepentingan Hutan Ulu Muda telah dilaporkan dalam pelan World Wildlife Foundation (WWF) yang bertajuk 'Hutan Simpan Ulu Muda, Kedah: Pengurusan, Persekitaran Fizikal dan Biologi' dalam satu penerbitan hasil kajian pada tahun 2003. Malah kawasan tersebut juga telah dikenal pasti sebagai kawasan kritikal untuk dipelihara bagi dijadikan Taman Negara seperti yang dikemukakan oleh Unit Perancangan Ekonomi Negara (EPU) dalam laporan *Malaysian National Conservation Strategy* pada tahun 1993. Kesan sampingan bakal dirasakan oleh infrastruktur moden juga. Antara yang bakal mengalami masalah jikalau projek pembalakan ini dijalankan adalah empangan Ulu Muda. Sebelum empangan dibina dan sistem pengairan belum dibuat, kegiatan menanam padi hanya dilakukan setahun sekali dan dibiarkan begitu sahaja selama 6 bulan selepas itu. Selepas empangan Pedu dan Muda dibina pada tahun sekitar 1970-an, melalui skim pengairan Muda barulah para pesawah merasai penanaman padi sebanyak dua kali setahun. Kesan daripada pembalakan tersebut bakal mengundang ketidakstabilan struktur empangan dan seterusnya menjadikan hayat penggunaan empangan berkenaan semakin berkurangan. Apa yang lebih menyedihkan buat rakyat Kedah adalah dahulu orang yang membela mereka setelah berkuasa menjadi pemangsa yang sama kepada kehidupan mereka yang sangat bergantung kepada kestabilan ekosistem Hutan Ulu Muda. Alasan untuk menggunakan wang hasil balak untuk pembangunan rakyat hanya mampu memberi penyelesaian sementara sebelum bencana alam sekitar yang lebih dahsyat berlaku.

Isu alam sekitar kedua di Negeri Kedah ialah projek Hub Hidrokarbon Kedah. Dalam 'Deklarasi Rakyat Kedah' yang dilancarkan di Alor Star pada tanggal 10 Jun 2008, SAM dan 13 kumpulan lain telah menuntut pembatalan projek Hub Hidrokarbon Kedah kerana risiko kesan sampingan daripada industri

petrokimia yang merbahaya. Seperti yang dinyatakan di dalam deklarasi tersebut, kajian telah menunjukkan bahawa risiko untuk mendapat penyakit kronik bakal meningkat di kawasan komuniti yang berhampiran dengan kawasan industri yang berasaskan petroleum kerana pembebasan gas hidrokarbon seperti xylene, benzene, dan vinyl chloride. Kajian yang dilakukan di China dan Taiwan telah menunjukkan bahawa sesiapa yang tinggal berhampiran kawasan industri petrokimia sangat cenderung untuk mendapat leukemia ataupun mendapat anak yang lahir tidak cukup bulan dan juga cacat. Risiko tumpahan minyak juga merupakan antara perkara yang dirasai oleh kumpulan tersebut kerana telah banyak berlaku di banyak tempat di mana tumpahan tersebut akan memberi kesan kemusnahan jangka panjang kepada ekosistem termasuklah manusia. Pengambilan tanah dan kemusnahan hutan pokok bakau di pesisiran pantai bagi membina saluran paip minyak bakal mengubah ekosistem maritim secara berkekalan dan kesan kepada industri perikanan sangat serius sehingga mampu menjejaskan komuniti nelayan yang sangat bergantung kepadanya. Seperti yang berlaku di Tanjung Piai, Johor, kehadiran kapal-kapal besar yang membawa minyak mentah ke tempat loji pemprosesan minyak telah memberi kesan yang mudarat kepada para nelayan yang telah lama beroperasi di kawasan tersebut terutamanya berkenaan dengan hasil tangkapan yang merosot.

Isu alam sekitar yang ketiga ialah kes kuari yang melibatkan para penduduk Mukim Singkir di Yan. Kuari tersebut telah dibuka semenjak projek di Pulau Bunting dijalankan. Pada mulanya projek tersebut hanya bertindak mengambil tanah di kawasan berdekatan, tetapi tidak lama kemudian setelah mereka meneroka kawasan tersebut, para permaju telah menemui 'lubuk emas' di kawasan tersebut yang mampu memberi hasil balak dan juga hasil batu daripada kegiatan kuari. Kegiatan ini dapat dilakukan secara berleluasa setelah Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri Kedah telah meluluskan projek-projek tersebut pada 12 September 2001. Antara tanah yang telah menjadi 'mangsa' ialah Tanah Kerajaan di sebahagian Kompartmen 16 Hutan Simpan Gunung Jerai dimana ia telah diserahkan kepada dua buah syarikat gergasi sebagai tanah kurnia. Tanpa sebarang rundingan bersama penduduk setempat, projek tersebut telah dijalankan di sekitar kawasan Bukit Badong. Melalui kerjasama dan bantuan nasihat daripada SAM, para penduduk di situ telah merumuskan bahawa projek kuari tersebut telah mencabuli Pelan Struktur Majlis Daerah Yan 1995-2020. Antara kesan teruk yang dialami oleh penduduk setempat adalah berkenaan gangguan bunyi yang serius kepada penduduk terutamanya terhadap 3 buah sekolah yang berdekatan, kerosakan dusun akibat kesan bunyi yang kuat sehingga mampu mengugurkan buah-buahan, pencemaran lumpur terhadap kawasan bendang yang telah mencetekkan Sungai Badong dan Pancor yang menjadi sumber air kepada penduduk dan juga banjir lumpur yang telah berlaku di Mukim Singkir pada 26 Jun 2004.

Hasil kajian dan perbincangan

Kriteria parti politik yang dipilih

Hasil kajian menunjukkan bahawa responden/pengundi di Kedah lebih mementingkan parti politik yang memperjuangkan pembangunan masyarakat dan pembangunan fizikal. Kebanyakan mereka kurang mementingkan isu alam sekitar kerana mereka beranggapan isu alam sekitar merupakan isu remeh dan boleh diselesaikan oleh pihak berkuasa tempatan atau daerah. Hal ini menunjukkan kesedaran mereka terhadap pentingnya campurtangan kuasa politik dalam isu alam sekitar oleh parti politik masih rendah. Persepsi ini perlu dikikis kerana kuasa politiklah yang dapat menyelesaikan masalah alam sekitar. Ini kerana dasar ditentukan kuasa politik dan pihak jabatan kerajaan hanya melaksanakan arahan oleh pemimpin politik. Kuasa politik penting dalam sesuatu kawasan, negeri dan negara kerana dengan kuasa politiklah jalan terakhir untuk menyekat kelalaian dan kerakusan manusia daripada menjalankan projek-projek pembangunan tanpa mengambil kira kelestarian alam sekitar yang menjadi pasak kepada keseimbangan ekosistem dalam jangka masa panjang. Desakan politik juga boleh dilakukan dengan perarakan secara aman seperti mana kelaziman di Eropah dan Amerika jika jalan penyelesaian secara rundingan tidak menemui kata sepakat. Justeru, masyarakat terutamanya di negara membangun seperti

Malaysia perlu menganjak minda dengan menggunakan saluran politik seperti mana perjuangan Parti Green di Australia, United Kingdom, Amerika Syarikat dan negara-negara maju di Eropah untuk mendesak pihak berkuasa agar akur dengan isu alam sekitar kerana isu tersebut telah menjadi isu rentas sempadan seperti pencemaran hutan yang menyebabkan pencemaran udara dan pemanasan setempat dan isu penghakisan lapisan ozon di Kutub Utara akibat gas CFC yang dihasilkan oleh negara-negara maju yang boleh merebak seterusnya merosakkan alam sekitar dengan lebih meluas dan parah.

Jadual 1. Kriteria parti politik yang dipilih

Penyataan	Setuju (peratus)
Memperjuangkan isu kemanusiaan (ketelusan, keadilan, hak asasi manusia, anti rasuah)	85.0
Mampu memelihara agama & bangsa	84.0
Mampu memacu pembangunan & membasmi kemiskinan	79.5
Memelihara perpaduan kaum	68.8
Mempunyai calon berwibawa, bersih & pendidikan tinggi	56.6
Dapat menunaikan janji	58.1
Mempunyai trek rekod yang baik	36.5
Memperjuangkan isu alam sekitar	27.1

Ujian statistik deskriptif taburan silang antara kriteria parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar dengan latar belakang sosioekonomi telah dibuat bagi menganalisis secara mendalam responden yang menyokong parti alam sekitar mengikut latar belakang sosioekonomi. Jika dilihat kepada lokasi keterbandaran, didapati majoriti responden yang tinggal di luar bandar lebih menyokong parti yang memperjuangkan isu alam sekitar (Lihat Jadual 2). Hal ini kerana responden di luar bandar lebih menghargai alam sekitar yang bersih, tenang dan harmoni kerana persekitaran mereka dilingkungi oleh kehijauan tumbuhan dan kelibat haiwan yang bebas berkeliaran. Mereka tidak selesa dengan hiruk-pikuk di bandar dan merasa lebih tenang dan selesa dengan keadaan kampung yang tidak tercemar dan belum ternoda dengan projek-projek pembangunan yang pesat. Bagi mereka, parti yang memperjuangkan isu alam sekitar dapat memastikan persekitaran semula jadi yang sedia ada di kawasan mereka dapat dipertahankan seterusnya dipelihara daripada diceroboh oleh kapitalis bandar.

Dari segi etnik pula, responden Melayu mendominasi sokongan kepada parti yang memperjuangkan alam sekitar. Ini kerana mereka tinggal di kawasan perkampungan dan sudah terbiasa dengan keadaan persekitaran yang bersih, permai dan menenangkan. Responden Melayu yang beragama Islam juga diajar dalam agama mereka untuk tidak merosak dan memusnahkan alam sekitar kerana mereka percaya kepada balasan Tuhan sekiranya mereka ingkar seterusnya merosakkan alam sekitar. Bagi tahap pendidikan pula, responden yang mempunyai tahap pendidikan sekolah menengah lebih cenderung menyokong parti yang memperjuangkan isu alam sekitar kerana kebanyakan mereka tinggal di kampung dan sedikit sebanyak terdedah dengan pelajaran alam sekitar di peringkat sekolah menengah melalui mata pelajaran Ilmu Alam/Geografi mengenai kepentingan menjaga alam sekitar. Mereka juga dapat menilai dan menerima kempen-kempen penjagaan alam sekitar yang dijalankan oleh pihak berkuasa dan badan-badan bukan kerajaan (NGO) mengenai pentingnya penjagaan dan pengurusan alam sekitar oleh semua pihak terutamanya penduduk setempat. Bagi pekerjaan pula, majoriti responden yang bekerja sendiri menyokong parti yang memperjuangkan isu alam sekitar kerana mereka yakin kepada tanggungjawab bersama untuk menjaga alam sekitar seperti mana usaha penat lelah mereka mencari rezeki dengan titik peluh mereka sendiri. Responden yang berpendapatan rendah (RM700-1500) juga menyokong parti yang memperjuangkan isu alam sekitar kerana mereka golongan bawahan yang tinggal di kawasan kampung dapat merasai sendiri nikmat alam sekitar mereka yang segar dan belum tercemar seterusnya merendahkan diri dalam menggunakan alam sekitar untuk keperluan hidup mereka.

Jadual 2. Ujian statistik deskriptif taburan silang/crosstabulation antara kriteria parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar dengan latar belakang sosioekonomi

Latar belakang sosioekonomi	Kriteria parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar (% bersetuju)
Lokasi Keterbandaran	
Bandar	46.3
Luar Bandar	53.7
Bangsa	
Melayu	90.7
Cina	4.9
India	4.4
Tahap Pendidikan	
Universiti/Kolej	27.8
Sekolah Menengah	58.0
Sekolah Rendah	9.9
Tidak Bersekolah	4.3
Pekerjaan	
Kakitangan Kerajaan	18.8
Kakitangan Swasta	25.6
Sendiri	45.0
Belajar	2.5
Tidak Bekerja	8.1
Pendapatan Isi Rumah	
RM700-1500	61.8
RM 1501-2500	13.2
RM 2501-3500	13.2
RM 3501-4500	5.9
RM 4501 ke atas	5.9

Pandangan responden terhadap persekitaran setempat

Berdasarkan kajian, responden masih mementingkan alam sekitar untuk memastikan kehidupan menjadi lebih selesa. Kebersihan alam sekitar sangat penting kerana persekitaran yang bersih membolehkan manusia menyedut udara yang segar dan hidup dalam keadaan selesa, tenang dan aman. Udara dalam alam sekitar yang bersih dan segar juga membolehkan manusia menikmati keselesaan. Melalui persekitaran yang segar dan nyaman juga, orang ramai boleh melakukan aktiviti luar dan beriadah tanpa gangguan yang boleh menimbulkan perasaan rimas dan tidak selesa. Ini secara tidak langsung akan meningkatkan tahap kesihatan. Kebanyakan responden di setiap DUN sangat mementingkan penjagaan alam sekitar kerana alam sekitar penting untuk memastikan kualiti hidup terjamin dan lestari (94.2 peratus) (Jadual 3). Majoriti mereka bersetuju dengan kenyataan tersebut kerana bagi mereka alam sekitar yang berkualiti menjamin keselesaan hidup masyarakat seterusnya mengurangkan pencemaran. Hal ini menunjukkan rakyat masih mementingkan kualiti alam sekitar yang baik. Sekiranya parti politik atau parti pemerintah tidak menjaga alam sekitar sememangnya mampu mempengaruhi sokongan seterusnya keputusan pilihan raya akan datang. Apa gunanya pembangunan tetapi alam sekitar semakin rakus dimusnahkan dan rakyat tidak dapat menikmati alam sekitar yang bersih. Responden berpandangan sumber pendapatan negeri yang tidak seharusnya bergantung kepada hasil pembalakan sahaja (83.5 peratus). Menurut seorang responden berbangsa Cina di Baling, Kerajaan Negeri Kedah tidak seharusnya bergantung pada pembalakan sahaja kerana Kedah masih mempunyai sumber ekonomi daripada aktiviti pertanian yang lain seperti padi sawah. Selain itu juga, jika pembalakan tanpa had maka, kualiti

persekitaran Negeri Kedah akan merosot. Parti politik tidak boleh menggunakan hasil pembalakan sebagai pendapatan utama sekaligus memusnahkan alam sekitar. Pencemaran udara yang terampai akan menyebabkan manusia menghidu udara yang tercemar lalu menyebabkan manusia berisiko menerima penyakit seperti asma. Jadi responden merasakan alam sekitar merupakan perkara utama yang tidak boleh diabaikan oleh parti politik. Pencemaran alam sekitar ini telah memberi kesan yang buruk terhadap manusia dan alam sekitar itu sendiri.

Jadual 3. Pandangan responden terhadap persekitaran setempat (peratus)

Pernyataan	SS	S	SETUJU	TS	STS	TIDAK SETUJU	TP
Pencemaran/kerosakan alam sekitar di tempat saya adalah sangat serius	15.2	27.3	42.5	52.8	4.3	57.1	0.3
Sistem perparitan dan longkang di tempat saya selalu tersumbat	19.2	40.7	59.9	36.7	3.0	39.7	0.3
Pihak berkuasa PBT di tempat saya lambat mengambil tindakan jika aduan tentang isu alam sekitar diadukan kepada mereka	15.9	52.8	68.7	28.0	2.7	30.7	0.7
Pembangunan awam di tempat saya seperti pembinaan rumah kedai, taman perumahan, sekolah dan lain-lain di tempat saya adalah tidak sistematik dan teratur	11.2	39.0	50.2	45.1	3.7	48.8	0.8
Kemudahan awam di tempat saya selalu rosak dan tidak teratur	15.7	43.1	58.8	37.8	2.7	40.5	0.7
ADUN di tempat saya langsung tidak ambil peduli tentang isu alam sekitar di tempat saya	11.4	40.8	52.2	42.5	4.7	47.2	0.7
Ahli Parlimen di tempat saya langsung tidak ambil peduli tentang isu alam sekitar di tempat saya	9.2	40.1	49.3	46.2	3.8	50.0	0.7
Pencemaran dan kerosakan alam sekitar yang berlaku di tempat saya akan mempengaruhi sokongan politik saya	12.5	50.9	63.4	31.7	4.2	35.9	0.7
Isu alam sekitar amat penting kepada saya untuk memastikan kualiti hidup terjamin dan lestari (seimbang)	34.1	60.1	94.2	4.8	0.3	5.1	0.7
Sumber pendapatan kerajaan negeri tidak seharusnya bergantung kepada hasil pembalakan sahaja	25.8	57.7	83.5	14.2	1.0	15.2	1.3

(Jawapan: SS=Sangat Setuju, S=Setuju, TS=Tidak Setuju, STS=Sangat Tidak Setuju, TP=Tidak Pasti)

Cadangan responden dalam penyelesaian isu alam sekitar

Majoriti responden bersependapat alam sekitar perlu dijaga dengan baik. Hal ini dapat dilihat pelbagai aduan dan langkah yang dibuat responden untuk memelihara alam sekitar walaupun berbeza ideologi politik. Rakyat Kedah perlu mempunyai semangat bekerjasama dengan pemerintah dan NGO untuk memelihara alam sekitar tanpa mengira ideologi politik. Pembangunan mapan perlu diwujudkan di kawasan Negeri Kedah Darul Aman sekiranya pembangunan semakin pesat membangun. Terdapat beberapa cadangan daripada responden untuk menyelesaikan isu alam sekitar. Antara cadangan yang menjadi pilihan responden adalah wakil rakyat perlulah turun padang bagi mengatasi isu-isu alam sekitar di kawasan mereka. Seseorang pemimpin perlu bertanggungjawab ke atas kawasan yang diamanahkan kepada mereka kerana mereka mempunyai kuasa dalam menstrukturkan dan membaik pulih masalah-masalah alam sekitar yang timbul di kawasan mereka. Rakyat yang memilih ADUN dan Ahli Parlimen

untuk mewakili mereka. Jadi, apabila wakil rakyat turun padang mereka dapat menyelami perasaan hati masyarakat dan membantu mengurus alam sekitar. ADUN dan Ahli Parlimen digalakkan turun padang agar masalah alam sekitar dapat diselesaikan dengan cepat. Dengan adanya wakil rakyat yang kerap turun padang maka masalah alam sekitar sukar untuk berlaku tidak kira di Negeri Kedah atau negeri mana sekalipun, ADUN dan Ahli Parlimen seharusnya memastikan kawasan mereka tidak mengalami masalah alam sekitar dan ini secara tidak langsung membolehkan rakyat hidup dengan lebih selesa. Cadangan lain yang menjadi pilihan responden di Kedah bagi mengatasi isu alam sekitar ialah dengan mengadakan gotong-royong. Gotong-royong antara masyarakat dan pemimpin sangat diperlukan. Hal ini demikian kerana, apabila masyarakat mempunyai kesedaran terhadap kepentingan gotong royong, maka masalah alam sekitar seperti longkang tersumbat dan sebagainya dapat diatasi dan masyarakat setempat lebih menghargai persekitaran yang bersih dan selesa. Responden merasakan rakyat itu sendiri perlu berusaha untuk membersihkan tempat tinggal mereka. Tanpa semangat kerjasama dan mentaliti yang tinggi keadaan kawasan mereka tidak akan berubah menjadi bersih. Cadangan-cadangan lain ialah memperbanyakkan kaunter aduan masalah alam sekitar, mewujudkan kawasan rekreasi dan mengadakan kempen kesedaran, perbincangan masalah antara masyarakat bersama wakil rakyat, pengurusan sampah secara sistematik, membaiki empangan, membaiki longkang serta penyelesaian aduan dengan pantas.

Aspek keperluan/kehendak pengundi dari segi alam sekitar

Aspek keperluan pengundi dari segi alam sekitar ialah pengundi memerlukan longkang yang bersih serta tidak tersumbat dan jalan raya yang tidak berlubang. Hal ini kerana, longkang kebanyakannya kecil dan tersumbat. Ini akan menyebabkan air tidak dapat mengalir dengan baik dan melimpah keluar dan akan berlaku banjir. Oleh yang demikian penduduk memerlukan longkang yang lebih besar. Selain itu, kecekapan dalam pengurusan alam sekitar adalah sangat penting untuk menjaga alam sekitar supaya lebih terjaga dan terpelihara. Contohnya, pengurusan yang cekap bagi pemungutan sampah di kawasan-kawasan kampung. Hal ini kerana, kebanyakan responden menyatakan bahawa tiada pemungutan sampah oleh pihak PBT di kawasan mereka. Selain itu juga, tong sampah yang disediakan adalah dalam jumlah yang sedikit. Ini tidak dapat menampung jumlah sampah yang semakin bertambah dari hari ke hari. Keperluan lain yang diperlukan oleh pengundi dari segi alam sekitar ialah program kitar semula. Hal ini kerana, sampah yang bertambah setiap hari tidak dapat ditampung oleh kawasan pelupusan sampah. Oleh itu, kitar semula perlu dijalankan dengan lebih giat lagi semula dapat mengatasi masalah sampah yang terlampau banyak supaya alam sekitar lebih terpelihara kebersihannya. Selain itu, Kerajaan perlu membangunkan kawasan yang terbiar seperti membersihkan kawasan yang sudah lama ditinggalkan menjadi kawasan baru supaya pemandangan lebih cantik. Selain itu, mereka juga memerlukan pengurusan alam sekitar yang cekap dan mahukan pihak PBT mengambil tindakan dengan cepat bila sesuatu kerosakan telah dilaporkan. Selain itu juga mereka mahukan pusat-pusat kitar semula diwujudkan di kawasan mereka supaya dapat mengurangkan sampah. Mereka juga mahukan pihak PBT membangunkan kawasan yang terbiar supaya dapat memberi manfaat kepada semua, sebagai contoh tanah lapang dibangunkan menjadi pusat rekreasi dan sebagainya. Selain itu, pengundi juga memerlukan kebersihan dan penjagaan yang lebih cekap dalam pengurusan alam sekitar dan menyediakan lebih banyak kemudahan kesihatan dan memperbanyakkan binaan bangunan baru. Responden juga mahu pihak berkuasa mewujudkan persekitaran yang bersih, ceria, indah dan tidak tercemar agar kehidupan rakyat lebih selesa dan kondusif dengan persekitaran tersebut. Mereka juga menyarankan agar aktiviti kemasyarakatan seperti gotong royong, membersihkan longkang-longkang yang tersumbat perlu diperbanyakkan agar penduduk di sesuatu kawasan tersebut peka dan tahu betapa pentingnya menjaga alam sekitar agar sentiasa bersih dan mapan dengan pembangunan pesat dari semasa ke semasa. Bagi kemudahan asas pula, mereka menyarankan agar jalan raya diselenggara dengan baik untuk memudahkan laluan kenderaan bermotor seperti kereta dan motorsikal seterusnya dapat mengelakkan daripada berlakunya kemalangan akibat keadaan jalan raya yang tidak sempurna dan berlubang-lubang.

Selain itu, mereka juga memohon agar tong sampah diperbanyakkan dan longkang/parit diselenggara dengan baik agar persekitaran lebih bersih dan ceria seterusnya dapat mengelakkan banjir dan dapat

menghalang air bertakung yang boleh menggalakkan penularan nyamuk aedes dan denggi yang boleh membahayakan kesihatan manusia. Mereka juga mencadangkan pihak berkuasa melakukan program pencegahan denggi dengan melakukan ‘fogging’ setiap dua bulan sekali, dan sering mengadakan rondaan dan pantauan serta menyaman kawasan-kawasan yang menyebabkan pembiakan nyamuk aedes. Antara keperluan alam sekitar lain yang diperlukan oleh responden ialah dengan mengurangkan penggunaan beg plastik dan menyokong kempen Kerajaan iaitu hari Sabtu tanpa beg plastik kerana sampah yang terbanyak di bumi ini adalah plastik dan mengambil masa bertahun-tahun untuk terurai, menggalakkan penggunaan enjin kenderaan hibrid yang menggunakan tenaga elektrik, meningkatkan kebersihan tandas awam dan memastikan taman permainan dan taman rekreasi diselenggara dengan baik. Keperluan seterusnya ialah menyediakan kawasan hijau dengan menanam lebih banyak pokok di sepanjang jalan dan disetiap rumah. Penyediaan kawasan hijau dan ditanami pokok-pokok secara tidak langsung akan mencantikkan pemandangan dan menurunkan suhu persekitaran di samping membekalkan oksigen kepada manusia. Selain itu, pihak yang berkuasa juga hendaklah selalu mengadakan pantauan dan menyaman kilang-kilang yang menyebabkan punca pencemaran seperti pelepasan asap terus ke udara tanpa tapisan dan membuang sisa toksik terus ke dalam sungai tanpa dirawat terlebih dahulu. Keadaan ini akan menyebabkan udara menjadi tercemar dan menjadi punca pelbagai penyakit seperti asma dan batuk. Selain itu juga, ia menyebabkan sungai menjadi tercemar, hidupan akuatik akan musnah dan sumber bekalan air bersih akan berkurangan jika masalah ini tidak diatasi dengan segera. Mereka juga mencadangkan penubuhan badan-badan NGO yang aktif di kawasan mereka dalam untuk memastikan alam sekitar terpelihara. Antara yang boleh dilakukan oleh NGO dan penduduk setempat ialah dengan penjagaan kebersihan, melakukan pemantauan, kempen kebersihan melalui media cetak dan elektronik, dan gotong royong dalam masyarakat juga perlu dipergiatkan.

Ujian statistik deskriptif taburan silang/crosstabulation antara kriteria parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar dengan sokongan dan jangkaan kemenangan parti politik pada pilihan raya umum akan datang

Hasil daripada ujian statistik deskriptif taburan silang antara sokongan parti dengan kriteria parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar (Jadual 4), majoriti responden percaya bahawa hanya parti BN yang dapat memperjuangkan isu alam sekitar di kawasan mereka. Ini kerana BN lebih berpengalaman dalam memerintah negara dan mempunyai kepakaran dalam menguruskan isu-isu alam sekitar melalui kajian dan perbincangan bersama antara Kerajaan, pihak pelaksana pembangunan dan rakyat setempat. Justeru mereka memberi kepercayaan penuh kepada BN untuk melaksanakan pembangunan fizikal dengan mengambil kira faktor alam sekitar dan keseimbangan ekosistem untuk jangka panjang. Kebanyakan daripada responden juga memilih parti BN untuk menang dalam PRU akan datang kerana mereka menganggap BN telah mempunyai trek rekod pemerintahan yang berjaya sejak merdeka hingga sekarang dan dapat menyatukan semua kaum sejak sekian lama. Bagi mereka yang menyokong BN juga berpandangan bahawa BN sudah teruji dan terbukti berjaya memajukan bangsa, agama dan negara dengan mengambil kira toleransi, hormat-menghormati dan perpaduan antara kaum dan agama berlandaskan prinsip Rukunegara dan Perlembagaan Persekutuan. Mereka juga menyokong BN kerana berdasarkan kepada pengalaman dan kecemerlangan BN dalam memacu kemajuan negara dan masyarakat selama ini. Faktor lain yang menyumbang kepada keyakinan responden kepada BN adalah disebabkan pengundi masih yakin terhadap BN dengan dasar politik yang bertunjangkan ‘politik pembangunan’. Isu/sentimen kesangsian dan kebencian yang dimainkan pembangkang terhadap Kerajaan BN (Persekutuan) tidak diterima baik pengundi terutamanya kaum Melayu. Keberkesanan jentera kempen BN yang cukup efektif berbanding jentera kempen pembangkang juga tidak boleh dinafikan lagi. Ini ditambah lagi dengan barisan calon BN yang lebih berwibawa, berpengalaman dan berkelulusan tinggi. Kesepakatan amat longgar di kalangan pembangkang juga menyumbang kepada sokongan padu kepada BN.

Jadual 4. Sokongan parti dan kriteria parti politik yang memperjuangkan isu alam sekitar

Sokongan Parti	Kriteria Parti Politik yang Memperjuangkan Isu Alam Sekitar (% bersetuju)
Dalam pilihan raya umum parlimen akan datang gabungan parti manakah yang kemungkinan besar menjadi pilihan anda	
BN	55.6
Pakatan Rakyat	27.2
Tidak Pasti	16.7
Sekiranya pilihan raya DUN diadakan pada masa terdekat, gabungan parti manakah yang menjadi pilihan anda	
BN	55.6
Pakatan Rakyat	29.0
Tidak Pasti	15.4
Parti apakah yang anda jangkakan akan menang dalam pilihan raya umum yang akan diadakan (Nasional/Malaysia)	
BN	69.8
Pakatan Rakyat	23.5
Tidak Pasti	6.8
Parti apakah yang anda jangkakan akan menang dalam pilihan raya umum yang akan diadakan (Kedah)	
BN	50.3
Pakatan Rakyat	42.9
Tidak Pasti	6.8

Kesimpulan

Sebagai kesimpulannya, responden/pengundi di Kedah secara keseluruhannya masih mempunyai persepsi bahawa isu alam sekitar tidak penting untuk diperjuangkan oleh parti politik namun mereka beranggapan bahawa isu alam sekitar merupakan tanggungjawab bersama antara rakyat dengan pihak berkuasa tempatan. Namun demikian sokongan kepada parti yang memperjuangkan isu alam sekitar berbeza mengikut latar belakang sosioekonomi apabila dibuat ujian statistik taburan/crosstab. Walau bagaimanapun, apabila isu alam sekitar dihangatkan oleh media terutamanya media arus perdana dan cuba dipolitikkan oleh parti politik lawan maka mereka terus menuding jari iaitu menyalahkan ahli politik iaitu sama ada ahli Dewan Undangan Negeri atau ahli Parlimen yang dikatakan tidak turun padang atau tidak serius untuk mengatasi masalah tersebut. Justeru, sebagai langkah penyelesaian, semua pihak sama ada orang ramai, pemimpin politik mahupun pihak pelaksana atau pihak berkuasa tempatan dan negeri perlu memainkan peranan bersama untuk berbincang seperti dialog dan sesi turun padang agar permasalahan persekitaran tersebut dapat diselesaikan dengan baik dan bijaksana.

Rujukan

- Carolan MS (2008) The politics in environmental science: The Endangered species act and the Preble's mouse controversy. *Environmental Politics* 17 (3), 449-465.
- Clapp J, Swanston L (2009) Doing away with plastic shopping bags: International patterns of norm emergence and policy implementation. *Environmental Politics* 18 (3), 315-332.
- Compston H (2009) Introduction: Political strategies for climate policy. *Environmental Politics* 18 (5), 659-669.
- Connelly J, Smith G (1999) *Politics and the environment: From theory to practice*. Routledge, London.

- Cutts BB, White DD, Kinzig AP (2011) Participatory Geographic Information Systems for the co-production of science and policy in an emerging boundary organization. *Environmental Science and Policy* 14 (8), 977-985.
- Death C (2011) Leading by example: South African foreign policy and global environmental politics. *International Relations* 25 (4), 455-478.
- Dodds K (2005) *Global geopolitics: A critical introduction*. Pearson Prentice Hall, England.
- Fagan A, Sircar I (2010) Environmental politics in the Western Balkans: River basin management and Non-Governmental Organisation (NGO) activity in Herzegovina. *Environmental Politics* 19 (5), 808-830.
- Glassner MI (1993) *Political geography*. John Wiley & Sons Inc, Canada.
- Godwin J, Zhang D (2012) Political pressure: An examination of U.S. senators' actions in restricting Canadian softwood lumber imports. *Canadian Journal of Agricultural Economics* 60 (2), 263-274.
- Howarth A (2012) Participatory politics, environmental journalism and newspaper campaigns. *Journalism Studies* 13 (2), 210-225.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Abdul Halim Sidek, Yahaya Ibrahim, Noor Aziah Mohd Awal, Khaidzir Ismail (2009a) Pilihan Raya Kecil DUN Bukit Selambau (N25) April 2009(a): Satu tinjauan dari sudut etnik. *Simposium Kebudayaan Indonesia-Malaysia Ke-11 (SKIM XI)*. Kampus Dipati Ukur, Universitas Padjadjaran, Bandung, Indonesia. 10-12 November.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Abdul Halim Sidek, Yahaya Ibrahim, Noor Aziah Mohd Awal, Khaidzir Ismail (2009) Pembangunan dan Pilihan Parti Politik: Kajian kes di Dewan Undangan Negeri (DUN) Batang Air, Sarawak. *Persidangan International Conference Of Social Science And Humanity (ICOSH) 2009*. Fakulti Sains Sosial Dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor. 2-3 Disember.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Abdul Halim Sidek, Yahaya Ibrahim, Noor Aziah Mohd Awal, Khaidzir Ismail (2009c) Pola politik mengikut kaum di Kawasan Parlimen Bukit Gantang (P059). *Seminar Malindo-Nusantara (I)*. The Hills Bukittinggi Hotel, Bukittinggi, Sumatera Barat, Indonesia. 16-17 Disember.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali (2010) Persepsi terhadap kepimpinan nasional dan kerajaan Negeri Selangor. *Persidangan Kebangsaan Ke-3, Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran (PK3PPSPP)*. Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia. Hotel Equatorial Bangi-Putrajaya. 20-21 Julai 2010.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Abdul Halim Sidek, Noor Aziah Hj. Mohd Awal (2010) Politik belia di Kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN) Bagan Pinang, Negeri Sembilan. *Persidangan Kebangsaan Ke-3, Pusat Pengajian Sosial, Pembangunan dan Persekitaran (PK3PPSPP)*. Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia. Hotel Equatorial Bangi-Putrajaya. 20-21 Julai 2010.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali (2011) Keperluan pembangunan sosioekonomi dan pendapat belia terhadap isu semasa di Kawasan Parlimen Batu, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. *International Conference of Humanities (INCoH) 2011*. Hotel Park Royal, Batu Feringghi, Pulau Pinang. Anjuran Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia. 14-16 Jun.
- Junaidi Awang Besar, Mohd Fuad Mat Jali, Yahaya Ibrahim, Khaidzir Hj. Ismail, Noor Aziah Hj. Mohd Awal, Jeniri Amir, Ahi Sarok (2011) Pola pengundian mengikut etnik dalam Pilihan Raya Umum Negeri Sarawak 2011. *Conference On Elections And Democracy In Malaysia 2011*. Fakulti Sains Sosial, Universiti Malaysia Sarawak, Kota Samarahan, Sarawak. 9-10 November.
- Junaidi Awang Besar (2012) Persepsi politik dan trend pengundian di kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN) Permatang Pasir, Pulau Pinang. *Jurnal E-Geografia* 8 (3), 61-70.
- Khor Kok Peng (1995) *Isu-isu alam sekitar dekad 90-an*. Persatuan Pengguna Pulau Pinang, Pulau Pinang.
- Maleta Y (2011) The politics of the environment: Australian women's activism in the greens party. *International Journal of Interdisciplinary Social Sciences* 5 (11), 187-200.

- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar (2009) Pemerintahan Pakatan Rakyat (PR): Kajian pungutan Pendapat Di Kalangan Kakitangan Awam, Negeri Selangor Darul Ehsan. *Persidangan International Conference Of Social Science And Humanity (ICOSH) 2009*. Fakulti Sains Sosial Dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor. 2-3 Disember.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar (2011) Persekitaran bandar dan pendapat politik: Kajian kes di Kawasan Parlimen Kluang, Johor. *Seminar Internasional Serumpun Melayu 2011*. Universitas Hasanuddin, Sulawesi Selatan, Indonesia. 8-9 Jun.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar (2012a) Pendapat dan keperluan generasi muda di kawasan Parlimen Muar, Johor. *Jurnal E-Bangi* 7 (1), 50-63.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar (2012b) Pembangunan sosioekonomi dan pandangan belia terhadap isu semasa di Kawasan Parlimen Batu, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. *Jurnal E-Geografia* 8 (2), 67-76.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar (2012c) Persepsi politik dan kepimpinan di kawasan Parlimen (P152) Kluang, Johor. *Jurnal E-Geografia* 8 (3), 23-32.
- Mohd Fuad Mat Jali, Junaidi Awang Besar, Abdul Halim Sidek, Yahaya Ibrahim, Noor Aziah Hj. Mohd Awal, Khaidzir Hj. Ismail (2012) Politik pembangunan dalam pilihan raya kecil Dewan Undangan Negeri (DUN) Batang Air, Sarawak. *Jurnal E-Geografia* 8 (2), 88-97.
- Pemerhatian di Lapangan (DUN Kota Darul Aman, Alor Mengkudu, Bukit Pinang, Bukit Lada, Tokai, Anak Bukit, Ayer Hitam, Kubang Rotan, Pengkalan Kundor, Sungai Limau, Tanjung Dawai, Bukit Selambau, Kuala Ketil, Bakar Arang, Pantai Merdeka dan Bandar Baharu), April 2012.
- Poloni-Staudinger LM (2008) Are consensus democracies more environmentally effective? *Environmental Politics* 17 (3), 410-430.
- Rootes C (2009) Environmental movements, waste and waste infrastructure: An introduction, *Environmental Politics* 18 (6), 817-834.
- Rusu I, Cautis F, Hutanu-Alexoaie G, Strugaru MF, Stan N (2012) Politics and hydrogen energy. *European Journal of Science and Theology* 8 (1), 211-221.
- Sahabat Alam Malaysia (2000) *Krisis alam sekitar Malaysia*. Pulau Pinang.
- Topham M, Johnson JH (2011) The effect of temperature on U.S. sustainability policies: Economics or politics? *International Journal of Environmental, Cultural, Economic and Social Sustainability* 7(5), 335-345.
- Tranter B (2011) Political divisions over climate change and environmental issues in Australia *Environmental Politics* 20 (1), 78-96.
- Yilmaz R (2011) Determination of the environmental problems at a national and local public level: Cases of Tekirdag and Turkey. *Journal of Environmental Protection and Ecology* 12 (3A), 1443-1457.